7/7385

GÜNLÜĞÜ

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300-1072
Konu : Yazılı Soru Önergesi

29 MAYIS 2002

8451

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 21.05.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15322 sayılı yazısı.

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mustafa Niyazi YANMAZ'ın tarafıma tevcih ettiği 7/7385-15356 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğünün 99'ncu maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Zeki ÇAKAN
Bakan

EKLER :
EK 1- Önerge Cevabı
(3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sn. Hüsamettin ÖZKAN)

7-7385

ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/7385-15356 Esas No'lu)

Soru :

Türkiye'nin enerji darboğazı içinde olduğu şu günlerde, bu açığın kapatılması maksadıyla büyük oranda Doğalgaz ithaline başlanmış birçok ülke ile de ileriye dönük çeşitli anlaşmalar yapılmıştır.

Yapılan anlaşmalar gereği yılın her ayı belirli miktarlarda doğalgaz alma gereğine rağmen ülkemizde, elektrik santrallerinde, sanayi tesisleri ve konutlarda ısıtma maksadıyla kullanılan doğalgaz için kış aylarında yoğun talep olmasına rağmen yazın bu talebin azalması ciddi bir arz talep dengesizliği doğurmakta, bunun sonucu kış aylarında doğalgaz sıkıntısı yaşanırken yazın kullanımın düşmesi nedeni ile alınan doğalgazın depolanacağı yer bulunamamaktadır.

Bu durumun önlenmesi maksadıyla tüm gelişmiş ülkelerde 1915 yılından itibaren stratejik bir rezerv bulundurmak, arz talep dengesini ayarlamak için birçok LNG depoları kurulmuştur.

Ancak, ülkemizde Marmara Ereğlisinde bulunan düşük kapasiteli LNG deposu dışında yeraltı deposu bulunmamaktadır.

Kuzey Marmara, Değirmenköy ve Tuz Gölü civarında yeraltı tuz oyukları ya da eski kullanılmış petrol yataklarında yapılması planlanan LNG depolarının son durumları nedir?

Proje aşamasında bulunan depoların kapasiteleri nedir?

Yarın aynı arz talep sıkıntılarını yaşamamak insanlarımızı mağdur etmemek için Bakanlığınız ne gibi çalışmalar yapmaktadır?

7-7385

Cevap :

Kuzey Marmara ve Değirmenköy sahalarının depolama amaçlı kullanılması için TPAO Genel Müdürlüğü ile BOTAŞ Genel Müdürlüğü arasında, 21.07.1999 tarihinde, "Doğal Gaz Depolama ve Yeniden Üretim Hizmetleri Anlaşması" imzalanmıştır.

Yapılan fizibilite çalışmalarının sonucunda Kuzey Marmara sahasının gaz depolama amaçlı kullanımı için deniz platformunda bulunan 5 kuyuya ilave olarak, karadan yatay olarak 6 yeni kuyu açılmasının gerektiği görülmüştür. Bu durumda, depolanacak gaz, kuyulardan 6 aylık dönemde günlük ortalama 7,3 milyon m^3 debi ile enjekte edilecek, 5 aylık ihtiyaç döneminde de günlük olarak ortalama 9 milyon m^3 debi ile üretilebicektir. Depolama kapasitesinin yaklaşık 1,3 milyar m^3 olacağı bu sahada, yastık gazı olarak 1,648 milyar m^3 gazın rezervuarda bırakılması gerekecektir.

Aynı şekilde, Değirmenköy sahasının gaz depolama amaçlı kullanımı için de önceden açılan 2 düşey ve 2 yönlü kuyuya ilave olarak tek bir lokasyondan yönlü 5 yeni kuyu açılması gerekmektedir. Bu durumda, depolanacak gaz, kuyulardan 6 aylık dönemde günlük ortalama 1,8 milyon m^3 debi ile enjekte edilecek, 5 aylık ihtiyaç döneminde de günlük ortalama 2 milyon m^3 debi ile üretilebilecektir. Sahanın depolama kapasitesi 0,3 milyar m^3 olacaktır.

Temel Mühendislik çalışmalarının sonucunda genel büyüklüklerin ortaya çıkması ile birlikte ÇED Raporu için çalışmalar başlatılmıştır.

TPAO Genel Müdürlüğü Kuzey Marmara ve Değirmenköy sahalarının yeraltı gaz deposu olarak kullanılması amacıyla kurulacak olan yüzey tesislerinin anahtar teslimi ihalesine çıkmış olup, alınan tekliflerin değerlendirilmesi çalışmalarına devam etmektedir.

Bu proje kapsamında Kuzey Marmara sahasında yeni açılacak kuyular ile ilgili çalışmalar da sürdürülmektedir. Sondajlara 2002 yılı sonlarında başlanılması planlanmaktadır.

Yine bu proje kapsamında; Değirmenköy sahasında açılan Değirmenköy-6, 7, 8 ve 9 no'lu kuyuların sondajı tamamlanmış olup, Değirmenköy-10 no'lu kuyunun sondaj çalışmalarına da başlanmıştır.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü ve TPAO Genel Müdürlüğü arasında yapılan anlaşma ve ek protokol çerçevesinde sözkonusu yeraltı gaz depolama tesisinin 2005 yılı Nisan ayından önce devreye alınabilmesi gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.

Doğal Gaz Depolama ve Yeniden Üretim Hizmetleri Anlaşması'na göre, BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nden teslim alınacak doğal gaz, Kuzey Marmara ve Değirmenköy sahalarında Nisan-Ekim döneminde depolanacak ve Kasım-Mart döneminde tekrar üretilerek BOTAŞ Genel Müdürlüğü'ne teslim edilecektir.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün üzerinde çalıştığı ve halen mühendislik çalışmalarını sürdürdüğü diğer bir depolama projesi ise Tuz Gölü Doğal Gaz Yeraltı Depolama Projesi'dir. Bu proje için uluslararası bir ihale yapılarak PLE/PODZEMGASPROM/ENVY Konsorsiyumu ile 20 Temmuz 2000 tarihinde sözleşme imzalanarak çalışmalara başlanılmıştır. Sözkonusu proje kapsamında toplam kapasitesi 1 milyar m^3'lük 14 deponun yapımı öngörülmekte olup, ilk iki deponun 2007 yılında işletmeye alınması planlanmaktadır.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nce bu iki projenin yanısıra Tarsus Doğal Gaz Yeraltı Depolama Projesi ile ilgili çalışmalar da sürdürülmektedir. Türkiye Şişecam Soda Sanayii A.Ş.'nin Mersin'de kurulu bulunan soda tesislerinin hammadde temini için işletmekte olduğu tuz yataklarının, ileride doğal gaz depolama amaçlı kullanılabilirliği ve bu doğrultuda gerek BOTAŞ Genel Müdürlüğü gerekse Soda Sanayii A.Ş.'nin amaçlarına uygun olacak şekilde bir taraftan kaverna oluşturulurken, diğer taraftan çıkarılan tuzlu su, boru hattı vasıtasıyla Şişecam Soda Sanayi'nin tesislerine gönderilerek proses edildikten sonra, camın ham maddesi olan soda elde edilecektir. Bu projeyle ilgili olarak Şişecam Soda Sanayi yetkilileri ile görüşmeler sürdürülmektedir.